

lessskab i Commando. Det, som skal tilveiebringe Eenhed i Krigen, og som er heldigt for begge Værn, er Eenhed i Commandoen, og den kan tilveiebringes aldeles uden Hensyn til Eenhed eller Adskillelse i Bestyrelsen. Vi have gjentagne Gange i Krigen havt Fællesskab i Commando, og, naar denne Commando er bleven uheldig, er det ikke, fordi Fællesskab i Commandoen har manglet, men fordi den Maade, hvorpaa den er bleven udført, har været uheldig. Er det nu Adressens Tanke, at der skal frembringes et Fællesskab i Commandoen derved, at der tilveiebringes Fællesskab i Bestyrelsen, saa kommer man let til at troe, at det er nogle af de ærede Forslagsstilleres Tanke, at komme tilbage til Noget, som mange Gange er blevet beflaget og fordømt i denne Sal, nemlig at Krigsforetagender ledes fra Ministeriet. Det troer jeg er bleven en Frugt baade af den tidligere Krig og af den sidste Krig, at man ikke har villet have noget Saadant. At gaae til Fællesskab i Bestyrelsen, for at komme til det Maal, troer jeg vilde være i højeste Grad uheldigt. (Brix: Der staaer det Modsatte i Adressen!) Der staaer i Adressen det, jeg sagde, og naar der tillægges Eenhed i „Overbestyrelsen“ de Virkninger, som kun kunne flyde af Eenhed i Overcommandoen, da ledes man til at antage det for Adressens Mening, at Overbestyrelsen skal være overcommanderende. — Naar der endvidere i den følgende Passus tales om, at det Dilemma, man tilsigter, ikke lader sig forene med Hærens og Flaadens Stilling som selvstændige Institutioner under særskilte ansvarlige Ministre, saa gaaer man endnu langt videre, end der har været Tale om ved nogen som helst tidligere Leilighed. Jeg troer, at, selv om man henlægger Hær og Flaade under samme Bestyrelse, vil man dog aldrig kunne komme til det absurde Resultat, at de ikke skulde være selvstændige Institutioner. Fordi man lægger Kirkevæsenet og Skolevæsenet under samme Ministerium, ophøre de to Institutioner dog ikke at være selvstændige Institutioner, og jeg tillader mig at troe, at Sp-

forvaret og Landforsvaret i deres Character endda ere en heel Deel mere forskellige end Kirke- og Skolevæsenet ere det. — Naar der endelig i Slutningen af Adressen staaer, at „begge Dele af vor Krigsmagt have . . . lige Krav paa Folkets og dets Repræsentations Paaskjønnelse og virksomme Omhu“, saa maa jeg for det Første bemærke, at det, om de have lige Krav paa denne Paaskjønnelse, naturligvis kommer an paa, hvad de præstere, det er Noget, man ikke saaledes kan udtale sig om i Almindelighed; men dernæst troer jeg, at, idet man udtaler den Sætning, at begge Værn have lige Krav paa Repræsentationens virksomme Omhu, røber man ligesom Noget, man kunde kalde en ond Samvittighed; det er, som om man havde følelsen af, at man ved det, man tilraader, alligevel kommer til at træde det ene Værn for nær. Jeg frygter da ogsaa for, at, naar den fælles Bestyrelse bliver tilveiebragt, vilde det Værn, som kom til at nøies med den usagkyndige Minister, ganske naturlig komme til at trække det korteste Straa og komme til at være det ringere med Hensyn til Repræsentationens og Regjeringens Omhu.

Med disse Betragtninger over Sagen har jeg villet motivere min Opfattelse, og det er en Selvsølge, at jeg med den ikke kan slutte mig til den foreliggende Adresse.

Bille: Jeg antager ikke, at det kan tilkomme mig, skøndt jeg sympathiserer med Grundtanken i Adressen, at imødegaae, hvad der blev tittret af den ærede sidste Tale. Han synes at være meget stærk i sin Overbevisning og har opfattet Forholdet med en høj Grad af Sikkerhed. Han var endogaa kommen dertil, at det for ham stod som en „Doctrin“, at de to Ministre skulde smeltes sammen til een, hvorimod han formodentlig vilde føle sig i høj Grad ubehagelig berørt, naar man vilde kalde det en „Doctrin“, at de to Ministerier nødvendig maade være adskilte. (Krabbe: Det er ingen Doctrin!) Ja, det er netop det Mærkelige,